

6. 1. 2020

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Objektivní odpovědnost provozovatele vozidla - liberační důvody

Liberační důvody, tedy důvody znamenající beztrestnost provozovatele vozidla ve vztahu k přestupku provozovatele vozidla, jsou upraveny v § 125f odst. 6 zákona č. [361/2000](#) Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“).

Pokud provozovatel vozidla prokáže, že v době před porušením povinnosti řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích mu bylo vozidlo odcizeno nebo byla odcizena jeho tabulka s přidělenou státní poznávací značkou, nebo prokáže, že podal žádost o zápis změny provozovatele vozidla v registru silničních vozidel, za přestupek provozovatele vozidla neodpovídá. Z dikce zákona je zřejmé, že důkazní břemeno leží na straně provozovatele. Pokud se mu nepodaří tvrzené skutečnosti doložit a v řízení prokázat, zůstává jeho odpovědnost za přestupek provozovatele vozidla zachována.

Provozovatel vozidla může odvrátit svou objektivní odpovědnost nejen prokázáním vymezených liberačních důvodů. V řízení o přestupku provozovatele vozidla musí být prokázáno, že došlo k protiprávnímu jednání řidiče vozidla, to jest, že zjištěné porušení povinností řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích vykazuje znaky přestupku.[\[1\]](#)

Právní obrana provozovatele tedy není omezena jen na možnost prokázání liberačních důvodů podle § 125f odst. 6 zákona, ale může spočívat též v popření naplnění znaků skutkové podstaty, popř. i v nesplnění procesních předpokladů pro zahájení řízení (např. nezaslání výzvy provozovateli vozidla podle § 125h odst. 1 zákona, při splnění zákonných podmínek).

Z tohoto důvodu nelze akceptovat názor druhého senátu Nejvyššího správního soudu, který ve svém rozsudku uvedl, že se v projednávané věci nejednalo o porušení zákazu zastavení či stání vozidla na komunikaci, ale o to, že se provozovatel dopustil přestupku tím, že nezajistil, aby při jeho užití na pozemních komunikacích byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená zákonem o silničním provozu, a argumentaci stěžovatelky, že k prokázání přestupku spočívajícím v neoprávněném stání vozidla je nutné doložit, že v inkriminovaném úseku je stání zakázáno a že vozidlo v takovém úseku stálo, označil za zcela nepřijatelnou.[\[2\]](#)

Z ustanovení § 125f odst. 2 písm. b) zákona jednoznačně plyne, že přestupek provozovatele vozidla může být založen jen tehdy, jestliže porušení povinností (nezjištěného) řidiče vykazuje znaky přestupku podle téhož zákona. Musí se tedy posoudit i to, zda byl přestupek spáchán. I provozovatel vozidla tedy v řízení o přestupku provozovatele může relevantně zpochybňovat, že zaznamenané jednání se nestalo nebo nepředstavovalo porušení právních předpisů.[\[3\]](#)

V řízení o přestupku provozovatele vozidla dle § 125f zákona však nelze užít obecného liberačního důvodu („Právník osoba za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránila.“[\[4\]](#)), protože liberační důvody uvedené v § 125f odst. 5 zákona je nutno považovat za speciální vůči obecnému důvodu v § 125e odst. 1 zákona.[\[5\]](#) (Od 1. 7. 2017 je obecné ustanovení týkající se zproštění odpovědnosti právnické osoby za přestupek upraveno v § 21 odst. 1 zákona č. [250/2016](#) Sb., o odpovědnosti za přestupky a

řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů).

Liberačním důvodem také nemůže být situace, kdy provozovatel pronajímá vozidla svým klientům, což je nepochybně rizikem vyplývajícím ze specifické podnikatelské činnosti. To sice může ovlivňovat obchodní strategii a generovat zvýšené náklady, nicméně nemůže se stát liberačním důvodem, jenž by vedl ke zproštění se odpovědnosti za přestupek provozovatele vozidla dle § 125f zákona.[6]

Odcizení vozidla nebo tabulky s přidělenou státní poznávací značkou

Jak již bylo uvedeno, tak při prokázání liberačního důvodu leží důkazní břemeno na straně provozovatele. Prokázání odcizení vozidla nebo tabulky s přidělenou státní poznávací značkou nepředstavuje problematický úkon. Pokud došlo opravdu k odcizení vozidla nebo tabulky, nahlásí provozovatel tuto skutečnost na policii a protokol o oznámení odcizení vozidla nebo tabulky je dostatečným důkazem prokázání liberačního důvodu odcizení. Dle zákona č. [56/2001](#) Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o podmínkách provozu“), musí navíc vlastník silničního vozidla požádat o jeho vyřazení z provozu bez zbytečného odkladu poté, co se o odcizení silničního vozidla dozvěděl; k žádosti přiloží policejní protokol.[7]

Žádost o zápis změny provozovatele

Složitější situaci představuje pro provozovatele prokázání podání žádosti o zápis změny provozovatele v registru silničních vozidel, i když nynější právní úprava celou řadu nejasností odstranila.

Dle zákona o podmínkách provozu, je provozovatelem silničního vozidla osoba, která je v registru silničních vozidel zapsána jako vlastník tohoto vozidla, není-li jako jeho provozovatel v registru silničních vozidel zapsána jiná osoba.[8] Registr silničních vozidel je informačním systémem veřejné správy, který obsahuje mimo jiné evidenci provozovatelů a údaje o nich.[9]

Právní úprava do 31. 12. 2014

Do konce roku 2014 byly povinnosti původního a nového provozovatele rozloženy rovnoměrně. Každému z nich v zákonem stanovené lhůtě vznikala samostatná povinnost. Původní provozovatel byl povinen provést odhlášení vozidla a nový měl povinnost přihlášení. Oba takto učinili na místně příslušném obecním úřadě obce s rozšířenou působností ve správním obvodu jejich pobytu a zákonná povinnost spojená s administrativou přepisu se individuálně týkala každého z nich.[10]

V důsledku této právní úpravy však docházelo k tomu, že dosavadní provozovatel se odhlásil z registru, nicméně nový vlastník již nesplnil svou povinnost podat „příhlášku“ vozidla na sebe. V registru i nadále byla vedena osoba předchozího provozovatele, která však již vozidlo neměla ve své moci a nemohla ani stav zápisu v registru vozidla změnit. K přeregistraci vozidla bylo tedy potřeba dvou výše uvedených úkonů, které neprobíhaly (resp. nemusely proběhnout) současně.[11]

Přestože v registru vozidel byl veden dosavadní provozovatel, mohl se zprostit odpovědnosti za přestupek provozovatele vozidla právě prokázáním skutečnosti, že splnil svou povinnost odhlášení z registru.

Právní úprava od 1. 1. 2015

Cílem této právní úpravy bylo odstranění výše popsaného nežádoucího stavu, kdy určitá část silničních vozidel evidovaných v registru se nachází ve výše popsaném přechodném stavu „polopřevodu“, tedy nedokončeného převodu vozidla, kdy není zřejmé, kdo je skutečným vlastníkem

vozidla a jako provozovatel vozidla je v registru nadále vedena osoba dřívějšího provozovatele. Dalším cílem bylo změnit způsob vedení registru vozidel a zápisu do něj tak, aby zejména údaje o provozovatelích aktuálně provozovaných vozidel odpovídaly skutečnosti, a to i s ohledem na nedávno zavedenou objektivní odpovědnost provozovatele vozidla za přestupek.[\[12\]](#)

Žádost o zápis změny provozovatele silničního vozidla se provádí na základě společné žádosti vlastníka a nového provozovatele (nebo žádosti vlastníka nebo provozovatele, má-li být novým provozovatelem jeho vlastník) do 10 pracovních dnů ode dne převodu vlastnického práva.[\[13\]](#) Žádost se podává v listinné podobě a musí být opatřena úředně ověřenými podpisy žadatelů; to neplatí, pokud obecní úřad obce s rozšířenou působností při podání žádosti ověří totožnost žadatele nebo je žadatel zastoupen na základě ověřené plné moci.[\[14\]](#)

S účinností od 1. 6. 2017 byl do zákona o podmínkách provozu včleněn nový § 8a, dle kterého platí, že pokud došlo ke změně vlastníka silničního vozidla na základě převodu vlastnického práva a dosavadní nebo nový vlastník neposkytl potřebnou součinnost pro podání společné žádosti o zápis změny vlastníka silničního vozidla v registru silničních vozidel ve lhůtě podle § 8 odst. 2, provede obecní úřad obce s rozšířenou působností zápis změny rovněž na žádost dosavadního nebo nového vlastníka. O podání žádosti podle odst. 1 vyrozumí obecní úřad obce s rozšířenou působností bez zbytečného odkladu dosavadního nebo nového vlastníka silničního vozidla, který žádost nepodal, a umožní mu se k žádosti vyjádřit. Má-li dosavadní nebo nový vlastník silničního vozidla, který žádost nepodal, v držení technický průkaz nebo osvědčení o registraci silničního vozidla, vyzve jej obecní úřad obce s rozšířenou působností k jejich předložení a stanoví mu k tomu přiměřenou lhůtu.[\[15\]](#)

Toto nové ustanovení úzce souvisí právě s přestupky provozovatele vozidla. Dříve se velice často stávalo, že autobazary nebo jednotlivci, kteří prodávali svá vozidla, zplnomocnili kupujícího k podání žádosti o zápis změny provozovatele, ten však žádost o zápis změny provozovatele nepodal, a za přestupek provozovatele byl odpovědný provozovatel uvedený v registru (prodávající). Tito provozovatelé často namítali, že předmětné vozidlo prodali, nicméně soukromoprávní vztah na základě kupní smlouvy, popř. ujednání mezi zmocněncem a zmocnitelem a nesplnění povinnosti zmocněnce (nepodání žádosti o změnu údajů) nemůže vyvinut původního provozovatele vozidla z přestupku spáchaného s vozidlem, které *de iure* stále provozuje on.

Ustanovení § 8a tohoto zákona tedy výslovně ulehčuje postavení obou stran kupní smlouvy, které jsou dle současné právní úpravy rovnocenně povinny podat žádost o zápis změny provozovatele pro případ, kdy druhá strana neposkytne součinnost. Jinými slovy to znamená, že autobazary nebo jednotlivci se vůbec nemohou vymlouvat na zplnomocnění kupujícího, protože mohou podat tuto žádost i bez jeho součinnosti.

Praxe správních orgánů byla i před účinností § 8a stejná. Dosavadní provozovatelé mohli podat žádost o zápis změny provozovatele, přestože žádost neměla předepsané náležitosti (např. absence podpisu kupujícího nebo dosavadní provozovatel neměl k dispozici technický průkaz). Dle správního řádu je řízení o žádosti zahájeno dnem, kdy došel věcně a místně příslušnému správnímu orgánu návrh.[\[16\]](#) Některé zákonné úpravy mohou obsahovat odchylky od obecného způsobu zahájení řízení podle § 44 správního řádu a například výslovně stanovit, že správní řízení je zahájeno až dnem, kdy správnímu orgánu dojde bezvadný návrh (srov. např. § 7 zákona č. 424/1991, o sdružování v politických stranách a v politických hnutích). Takové případy, které prolamují obecnou zásadu, podle níž je řízení zahájeno podáním žádosti, i když nemá všechny zákonem stanovené náležitosti, však musí být stanoveny zákonem.[\[17\]](#) Zákon o podmínkách provozu však prolomení této zásady neobsahuje a nic nebrání dosavadnímu provozovateli tuto žádost podat.

-
- [1] Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 5. 2017, sp. zn. 3 As 114/2016.
- [2] Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 6. 2016, sp. zn. 2 As 26/2016.
- [3] Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 3. 2017, sp. zn. 4 As 246/2016.
- [4] § 125e odst. 1 zákona č. [361/2000](#) Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění účinném do 30. 6. 2017.
- [5] Rozsudek Krajského soudu v Plzni, ze dne 26. 3. 2015, sp. zn. 30 A 29/2014.
- [6] Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 5. 2016, sp. zn. 3 As 204/2015.
- [7] § 12 odst. 5 zákona č. [56/2001](#) Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů.
- [8] § 2 odst. 15 zákona č. [56/2001](#) Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích, ve znění účinném od 1. 6. 2017.
- [9] § 4 zákona č. [56/2001](#) Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích, ve znění účinném od 1. 6. 2017.
- [10] ADAMEC, Martin. 106617. Změna vlastníka motorového vozidla? Od letošního roku značně komplikovaný proces. *pravni prostor.cz* [online]. *pravni prostor.cz*, publikováno 5. 3. 2015, © 2017 [cit. 25. 11. 2019].
- [11] Návrh zákona č. [239/2014](#) Sb. včetně důvodové zprávy, s. 69.
- [12] Ibid.
- [13] § 9 odst. 1 zákona č. [56/2001](#) Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích, ve znění účinném od 1. 6. 2017.
- [14] § 8 odst. 3 zákona č. [56/2001](#) Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích, ve znění účinném od 1. 6. 2017.
- [15] § 8a odst. 1 a 3 zákona č. [56/2001](#) Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích, ve znění účinném od 1. 6. 2017.

[16] § 44 odst. 1 zákona č. [500/2004](#) Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

[17] Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 6. 2014, sp. zn. 6 Ads 31/2014.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)
- [Jak fungují plánovací smlouvy v reálných situacích \(2. díl\)](#)